



# **Geografia**

## **Sèrie 1**

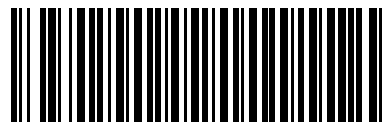
### **SOLUCIONS, CRITERIS DE CORRECCIÓ I PUNTUACIÓ**

---

#### **Instruccions**

La prova consta de dos exercicis:

- **Part obligatòria:** Exercici 1.
- **Part optativa:** Exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions, A o B. Cal que indiqueu clarament quina heu triat (A o B). Si no ho feu així, s'entendrà que heu escollit l'opció A. En cap cas no es puntuaran qüestions de les dues opcions.



Aquest solucionari té per objectiu principal donar una certa coherència a la tasca dels diversos correctors i suggerir els aspectes que considerem que les persones aspirants haurien d'exposar en la prova. Malgrat tot, pensem que els criteris que us oferim els heu de prendre com unes indicacions, mai com quelcom tancat i encotillat. Ens trobem davant d'una prova de maduresa i, en aquest sentit, pensem que interessa més valorar aspectes globals, com ara l'expressió escrita, la capacitat de raonament i de reflexió i l'actitud crítica, i deixar en un nivell significatiu, però no necessàriament essencial, el que podem anomenar «coneixements». Considerem, doncs, que heu d'utilitzar aquests criteris de la manera que cregueu oportuna. En una prova d'aquest tipus, la tasca de correcció és complexa i les indicacions pretenen ser més una ajuda que una imposició.

### Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

#### SITUACIÓ ACTUAL DEL TURISME A ESPANYA

Avui dia hi ha un consens internacional a l'hora de reconèixer que el turisme s'ha convertit en un dels principals motors generadors d'ocupació i d'ingressos econòmics a escala mundial, tal com demostra el fet que no hi ha cap localitat, regió o estat del món, independentment del nivell de desenvolupament que tingui, que posi en dubte la necessitat d'impulsar el sector turístic com a base de la seva política econòmica.

[...] No solament es tracta d'un sector amb un pronunciat efecte d'arrossegament sobre la resta d'activitats productives, la qual cosa fa que generi ocupació indirecta sobre un espectre de subsectors amplíssim, sinó que a més el turisme contribueix decisivament al repartiment de la riquesa mundial, es converteix en un dels motors de la globalització econòmica i, sovint, és l'única alternativa per al desenvolupament de les regions i els països. Finalment, cal valorar convenientment que els fluxos turístics són responsables de la transmissió d'actituds socials i culturals, sense l'intercanvi de les quals difícilment es podria entendre l'enriquiment mutu dels pobles.

Si les xifres macroeconòmiques del pes del sector turístic en l'economia mundial i europea són concloents, la importància estratègica del turisme en l'economia espanyola actual és encara més irrefutable.

[...] El sector turístic s'ha consolidat com a primer sector de l'economia espanyola, com a primer sector exportador i com el sector on Espanya exerceix més clarament el lideratge internacional: és la segona destinació mundial de turisme internacional tant en termes d'entrades (en què només és superada per França) com en termes d'ingressos (en què només els Estats Units la superen).

Traducció i adaptació feta a partir del text de  
Juan COSTA. «Situación actual del turismo en España».  
*Economistas*, núm. 92 (juliol 2002)

1. Resumiu les idees principals del text.

[1 punt]

Les persones aspirants han de remarcar que avui dia el turisme és un dels sectors d'activitat econòmica que generen més ocupació i ingressos a escala mundial per la capacitat que té d'estimular altres sectors econòmics i pel paper que té en el repartiment de la riquesa. També han de comentar que Espanya ocupa una situació clara de lideratge en el panorama internacional.

2. Expliqueu què vol dir que el sector turístic exerceix un «pronunciat efecte d'arrossegament sobre la resta d'activitats productives, la qual cosa fa que generi ocupació indirecta sobre un espectre de subsectors amplíssim». Poseu-ne algun exemple.

[1,5 punts]

Les persones aspirants han de saber apreciar la capacitat de l'activitat turística per a crear llocs de treball en altres sectors (construcció, hoteleria, restauració, comerç i serveis de tota mena) i concloure que per aquesta raó el turisme té una gran importància econòmica.

3. Redacteu una breu exposició sobre el turisme a Espanya (característiques generals, tipus de turisme majoritari, equipaments, procedència dels turistes, distribució territorial i estacional, impacte mediambiental, etc.).

[2,5 punts]

Les persones aspirants han d'assenyalar la gran importància que té l'activitat turística per a l'economia espanyola; Espanya se situa entre les cinc primeres potències mundials pel que fa al nombre de visitants. També han de remarcar que el turisme de sol i platja és el més comú en el territori espanyol i que aquest tipus de turisme, per les característiques que té (desplaçaments massius, estacionalitat, alt grau de concentració territorial, etc.) no és gens respectuós amb el medi. Pel que fa a l'impacte que el turisme de masses provoca en el litoral, les persones aspirants poden assenyalar l'increment de residus urbans, la contaminació de les aigües, la reducció de l'extensió d'ecosistemes, la pèrdua de qualitat del paisatge, etc. Finalment, han d'explicar que els turistes que visiten Espanya provenen majoritàriament d'altres països de l'Europa occidental (Regne Unit, Alemanya i França) i viatgen preferentment a Catalunya, a les illes Balears, a les illes Canàries i a altres zones del litoral mediterrani.

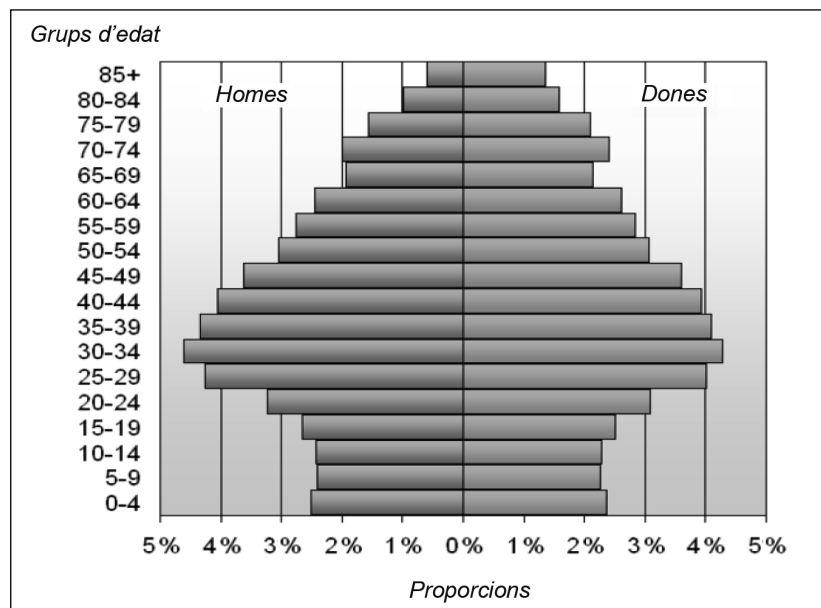
## Exercici 2

[5 punts]

### OPCIÓ A

Observeu atentament el gràfic següent i responeu a les qüestions.

**Piràmide de població d'Espanya**  
Cens amb data 1 de gener de 2007



FONT: Instituto Nacional de Estadística.

1. Què és una *piràmide d'edats*? Quina informació general proporciona aquest tipus de gràfic? Feu una presentació breu del document.

[1 punt]

És la representació gràfica de l'estructura d'una població en un moment determinat, agrupada per sexe i edat, mitjançant dues gràfiques de barres enfrontades. A l'eix horitzontal les dades s'expressen generalment en tant per cent: a la dreta es representen els valors corresponents a les dones i a l'esquerra, els corresponents als homes. Aquesta piràmide mostra l'estructura de la població espanyola l'any 2007.

2. Descriuiu detalladament la informació que mostra el gràfic anterior. De quin tipus de piràmide d'edats es tracta?

[1,5 punts]

Les persones aspirants han d'assenyalar que es tracta d'una piràmide de base estreta (escassa població infantil derivada de la baixa taxa de natalitat), costats amb marcades protuberàncies que corresponen a les persones que tenen entre trenta i quaranta anys (immigrants i generació del *baby-boom*) i vèrtex ample que arriba a edats molt avançades (esperança de vida elevada).

Aquesta piràmide té forma de bulb i correspon a la població característica d'un país desenvolupat, en procés d'envelliment, malgrat que el primer braç sembla que indiqui un canvi de tendència i apunta una certa recuperació de la natalitat, deguda en part a la immigració, en el darrer període.

3. Redacteu una breu exposició sobre les conseqüències que es deriven de l'estructura actual de la població espanyola.

[2,5 punts]

Pel que fa a l'estructura demogràfica de la població espanyola i a les conseqüències que se'n deriven, les persones aspirants han d'assenyalar, com a característica fonamental, l'envelliment de la població a conseqüència de la disminució de la fecunditat (incorporació de la dona al món laboral, planificació familiar, etc.), del descens de la mortalitat i de l'augment de l'esperança de vida. Es valorarà positivament que sàpiguen relacionar aquest fet amb la disminució de persones en edat de treballar i d'aportar ingressos a l'Estat i, alhora, amb l'increment de la despesa pública en protecció social (pensions, sanitat, residències, etc.). Una altra conseqüència que poden assenyalar són els canvis que l'envelliment de la població provoca en les inversions, el consum, les estratègies comercials i, fins i tot, el comportament electoral dels votants. També han de destacar la creació de nous llocs de treball en els sectors d'atenció a la tercera edat i l'augment de la pobresa entre la població vella.

Espanya ha experimentat durant la darrera dècada un augment de la població. Les persones aspirants han d'assenyalar com a causes fonamentals d'aquest increment el naixement dels fills de la generació del *baby-boom* de la primera meitat dels anys setanta (que ara ja tenen més de trenta anys) i l'arribada d'immigrants d'altres països que han aportat població en edat fèrtil i han fet augmentar la fecunditat en grups d'edat jove.

## OPCIÓ B

Observeu les dades següents i responeu a les qüestions.

*Producció i consum d'energia primària a Espanya el 2007*

<i>Producció interior bruta</i>	<i>kTEP*</i>	<i>%</i>	<i>Consum interior brut</i>	<i>kTEP*</i>	<i>%</i>	<i>Autoproveïment</i>	<i>%</i>
carbó	6.118	19,51	carbó	19.958	13,49	carbó	30,65
petroli	135	0,43	petroli	71.786	48,52	petroli	0,19
gas natural	15	0,05	gas natural	31.601	21,36	gas natural	0,05
energia nuclear	14.353	45,78	energia nuclear	14.353	9,70	energia nuclear	100,00
energia hidràulica	2.289	7,30	energia hidràulica	2.289	1,55	energia hidràulica	100,00
resta d'energies	8.441	26,92	resta d'energies	8.441	5,71	energies renovables	100,00

\* milers de tones equivalents de petroli (kTEP)

FONT: Agència Internacional de l'Energia (AIE).

1. Resumi la informació que mostra el document. Quin tant per cent produeix Espanya del total de l'energia que consumeix?

[1 punt]

A partir de la taula estadística, les persones aspirants han de deduir que Espanya consumeix majoritàriament energia provinent dels combustibles fòssils (petroli, carbó i gas natural) però, en canvi, és clarament deficitària en la producció d'aquests. Per tant, han de concloure que, en matèria energètica, Espanya és un país clarament dependent: només produeix el 21,12% de l'energia que consumeix. Es valorarà positivament que comentin algunes de les xifres de la taula.

2. Definiu el concepte *energia nuclear* i assenyalau els possibles avantatges i inconvenients que es deriven de la utilització d'aquest tipus d'energia.

[1,5 punts]

Tipus d'energia no renovable que es genera a partir del procés de fissió (divisió) dels nuclis d'àtoms d'urani.

- Avantatges: energia neta (no passa per la combustió) i gran poder calòric.
- Inconvenients: residus altament contaminants, perill de fuites radioactives i accidents i cost elevat de les instal·lacions i del manteniment, temps de vida limitat de les centrals, etc.

3. Redacteu una breu exposició sobre les bases del nostre model energètic i els problemes que comporta aquest model. Enuncieu mesures possibles per a assolir un desenvolupament sostenible.

[2,5 punts]

Les persones aspirants han de saber relacionar el model energètic actual, basat en la crema de combustibles fòssils (recursos no renovables), amb la freqüència i la magnitud de les crisis mediambientals pel fet que és altament contaminant. També han de fer referència al canvi climàtic d'origen antropogènic produït a conseqüència de l'augment de l'efecte d'hivernacle. Entre les solucions possibles, haurien de proposar un canvi de model energètic per un altre en què les fonts d'energia renovable tinguessin molta més presència. Es valorarà que recordin el nom d'alguna de les cimeres o reunions internacionals que han estat una fita en la lluita contra el canvi climàtic o vers la sostenibilitat (Rio, Kyoto, Copenhaguen, etc.), i també que esmentin algun hàbit de consum responsable o d'estalvi energètic a l'abast de tothom: reduir, reutilitzar, reciclar, utilitzar bombetes de baix consum i electrodomèstics de classe A, desplaçar-se amb bicicleta o amb transport públic, etc.

